

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

2. kvartal 2016

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), fylkeskommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten omfatter ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatordningen. For vannkraftprosjekter skiller det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Seming Skau (tlf. 22 95 94 17).

Tillatelser, vedtak og saker til behandling

I andre kvartal 2016 ble det gitt endelig tillatelse av OED, NVE eller fylkeskommunen til vann- og vindkraftproduksjon med en samlet forventet årsproduksjon på om lag 1,3 TWh. Dette er fordelt på 873 GWh vindkraft og 471 GWh vannkraft. Sammenlagt er det gitt tillatelse til 1,8 TWh ny kraftproduksjon i første halvår. Det ble gitt endelig avslag til 0,2 TWh vannkraftproduksjon og 0,1 TWh vindkraftproduksjon i andre kvartal.

I andre kvartal ga myndighetene endelig konsesjon eller konsesjonsfritak til 29 små vannkraftverk med en estimert samlet kraftproduksjon på 282 GWh. I samme periode ga myndighetene samlet sett endelig avslag til 16 søknader om små vannkraftverk.

For vannkraftverk over 10 MW ga OED konsesjon til Leikanger kraftverk i Leikanger kommune med en midlere årsproduksjon på 182 GWh. Det er gitt endelig tillatelse til tre opprustings- og utvidelsesprosjekter for vannkraft med en samlet produksjonsøkning på 7 GWh.

OED ga endelig konsesjon til vindkraftverkene Gilja i Gjesdal kommune og Songkjølen og Engerfjellet i Nord-Odal kommune med en samlet årsproduksjon på 873 GWh. Videre fikk vindkraftprosjektet Bukkanibba i Vindafjord kommune endelig avslag av OED.

Fortsatt trekkes eller stilles en del prosjekter i bero. For andre kvartal 2016 tilsvarer dette i overkant av 0,3 TWh vann- og vindkraft.

NVE har sendt tre positive innstillinger til OED tilsvarende 307 GWh ny fornybar kraft. Dette gjelder de nye kraftverkene Krutåga og Mølhusbekken i Hattfjelldal kommune med en samlet årsproduksjon på 145 GWh og Offerdal kraftanlegg i Årdal kommune med samlet årsproduksjon på 95 GWh. Videre er det sendt positiv innstilling til opprustings- og utvidelsesprosjektet Bredvatn kraftverk i Bremanger kommune som vil gi ny og økt regulerbar produksjon tilsvarende 67 GWh.

I andre kvartal er det åpnet en revisjonssak for Guolasjohka-reguleringen i Kåfjord kommune og NVE har oversendt en innstilling for regulering av Håkvikvassdraget i Narvik kommune til OED. Det er samtidig oversendt negativ innstilling for overføring av Tverrdalselv til Håkvikdalen.

Samlet produksjonsmengde som nå har endelig tillatelse til å bygge ut er på 17 TWh, fordelt på 11,5 TWh vindkraft og nær 5,5 TWh vannkraft. Tabellen under viser fylkesvis fordeling av dette potensialet for ny produksjon fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse og vindkraftverk.

Fylke	Små vannkraftverk		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse		Vindkraft	
	Antall	GWh	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	2	8				
Akershus	1	5				
Hedmark	7	20	4	98	2	825
Oppland	7	37	4	286		
Buskerud	14	55	4	159		
Vestfold	1	1				
Telemark	26	115	7	249		
Aust-Agder	10	167	2	91		
Vest-Agder	33	156	3	69	3	919
Rogaland	35	203	3	45	19	2 213
Hordaland	64	491	8	146	2	147
Sogn og Fjordane	74	702	10	745	5	347
Møre og Romsdal	37	207	3	81	2	1 165
Sør-Trøndelag	20	128	2	1	7	2 587
Nord-Trøndelag	17	119	1	6	5	983
Nordland	57	555	5	173	4	834
Troms	24	167	4	142	3	843
Finnmark	2	24	1	6	2	675
Totalsum	431	3 158	61	2 297	54	11 538

Byggeaktivitet og idriftsettelse

I andre kvartal er det registrert satt i drift 17 små vannkraftverk og ett vannkraftverk over 10 MW. De små vannkraftverkene har en samlet årsproduksjon på 137 GWh. Kraftverket over 10 MW er Holmen kraftverk i kommunene Aurland og Voss med en midlere årsproduksjon på 81 GWh. I første kvartal ble utvidelsene av kraftverkene Iveland og Braskereidfoss ferdigstilt. Disse var ikke med i forrige rapportering og utgjør en produksjonsøkning på 190 GWh.

Ved utgangen av andre kvartal 2016 er det registrert om lag 4,7 TWh ny kraftproduksjon som er under bygging. Dette er en betydelig økning sammenlignet med forrige kvartal da det nå er startet bygging av fem vindkraftprosjekter med en samlet årsproduksjon på 2,6 TWh. Denne produksjonsmengden tilsvarer om lag det dagens utbygde vindkraftverk produserer. Prosjektene som er under bygging er Hamnefjell i Finnmark fylke, Egersund og Tellenes i Rogaland fylke og Roan og Storheia i Sør-Trøndelag fylke. De to sistnevnte prosjektene er tilknyttet utbyggingen på Fosen.

Videre er om lag 2,1 TWh ny vannkraftproduksjon under bygging. Om lag halvparten av vannkraftproduksjonen under bygging er knyttet til opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftanlegg.

Godkjenning for elsertifikatsystemet

I elsertifikatsystemet ble det i andre kvartal 2016 godkjent 71 nye vannkraftanlegg, med en samlet årsproduksjon på 1 TWh. Sammenlagt i 2016 er det ved utgangen av andre kvartal godkjent anlegg med en samlet årsproduksjon på 2,9 TWh. Per andre kvartal 2016 er det til sammen godkjent 5,8 TWh norsk produksjon i elsertifikatsystemet, hvorav nær halvparten inngår i måloppnåelsen på 28,4 TWh.

I tredje kvartal 2015 åpnet NVE opp for søknader innenfor utvidet overgangsordning for elsertifikater. Utvidelsen gjelder fra 1. januar 2016 og omfatter alle nye vannkraftanlegg som har hatt byggestart etter 1. januar 2004. I utgangen av andre kvartal 2016 var det godkjent totalt 3 TWh i den norske overgangsordningen.

I forbindelse med kontrollstasjon 2017 ble det i juni 2016 tilgjengeliggjort mer informasjon om utbyggingstakt for prosjekter. For prosjekter med endelige tillatelser framgår om miljø, transport og anleggsplan (MTA) eller detaljplan for miljø og landskap er godkjent eller om bygging har startet. Hvilke prosjekter som allerede er realisert vises ikke.

På [NVEs internettside](#)¹ er det lagt ut et regneark med en oversikt over det utbygde vannkraftsystemet. Inntil det foreligger en permanent nettside med oversikt over vannkraftsystemet, vil regnearket bli oppdatert med jevne mellomrom.

¹ <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/vannkraft/vannkraftpotensialet/>

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	2. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	29	97	282	51	154	437
Opprusting og utvidelse	3	0	7	5	2	27
Vannkraft > 10 MW	1	65	182	2	141	372
Vindkraft	2	291	873	3	336	963
Sum	35	453	1 344	61	634	1 800

Tabell A viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Disse tallene inngår i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell B: Endelig avslag	2. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	16	48	151	28	73	228
Opprusting og utvidelse	0	0	0	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	1	30	90	2	230	870
Sum	17	78	241	30	303	1 098

Tabell B viser hovedtall for saker det er gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon. Dette gjelder søknader avsluttet i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	2. kvartal 2016			Sum 2016		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	17	47	137	19	59	173
Opprusting og utvidelse	0	0	0	2	60	190
Vannkraft > 10 MW	1	25	81	1	25	81
Vindkraft	0	0	0	0	0	0
Sum	18	72	218	22	144	444

Tabell C viser hovedtall for nye kraftverk som er satt i drift, så fremt NVE har fått melding om dette.

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	40	196	612	431	1 015	3 158	471	1 212	3 770
Opprusting og utvidelse	14	543	929	43	360	971	57	903	1 900
Vannkraft > 10 MW	6	207	522	18	449	1 326	24	656	1 848
Vindkraft	5	864	2592	54	3 984	11 538	59	4 848	14 130
Sum	65	1 811	4 655	546	5 808	16 993	611	7 619	21 648

Tabell D viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	361	1 053	3 229	0	0	0
Opprusting og utvidelse	56	903	1 654	1	0	32
Vannkraft > 10 MW	27	765	2 232	1	24	61
Vindkraft	38	4 605	12 866	14	1 889	5 894
Sum	482	7 325	19 981	16	1 913	5 987

Tabell E viser saker som ved utløpet av kvartalet fortsatt er i saksbehandlingsprosess i NVE, OED eller fylkeskommunen, og som ikke har endelig vedtak. Dette inkluderer meldinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de er påklaget. Tabellen inkluderer også saker som er til vurdering av konsesjonsplikt. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	2. kvartal 2016			Sum 2016		
	Antall	MW *	GWh *	Antall	MW *	GWh *
Innkommne søknader				23		
Godkjente anlegg	71		1 010	204		2 880
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>				168		2 280
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>				36		600
Avslag	7	758		7	758	

Tabell F viser NVEs vedtak når det gjelder søknad om godkjenning for elsertifikatsystemet. Se også [NVEs nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

* MW- verdier gjelder vises ikke for godkjente anlegg i denne rapporteringen da grunnlagsdata er oppdatert og ikke kan sammenlignes med tidligere rapporter.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunnlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser² gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller fylkeskommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettsider](#)³.

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

² Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

³ <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/>